

21 במרץ 2012

לכבוד

מר אהוד ברק, שר הבטחון

פקס: 03-6976218

א.נ.,

הנדון: מעצרים מנהליים – דרישה להפסיק את הפגיעה החמורה בזכויות אדם

שביתת הרעב של העציר המנהלי חדר עדנאן הפנתה זרקור לאחת העוולות החמורות במרחב הציבורי והמשפטי בישראל – השימוש השגרתי במעצרים מנהליים נגד פלסטינים. בעקבות פרשת עדנאן עצורים מנהליים נוספים החלו פותחים בשביתות רעב במחאה על החזקתם במעצר ללא משפט. כעת מספר שובתי הרעב עומד על 24, רובם עצירים מנהליים, וביניהם – עציר בן 72, שמצבו צפוי להידרדר במהירות.

בימים האחרונים התמיר מצבה של העצירה המנהלית הנאא שלבי, שנעצרה ב-16 בפברואר ופתחה בשביתת רעב מיד עם מעצרה. ארגון "רופאים לזכויות אדם" מתריע על כך ששקפת סכנה לחייה ואף מצביע על שורה של הפרות של אתיקה רפואית מצד השב"ס.

האגודה לזכויות האזרח שבה וחוזרת על עמדתה העקרונית: ככל שיש ראיות נגד חשוד, יש להביאו לדין. אחרת, יש לשחררו. כך גם במקרה של העצירה שובתת הרעב הנאא שלבי: יש להביא לשחרורה המידי, או, לחלופין, ככל שיש ראיות נגדה, להביאה לדין.

ברמה העקרונית, פעולה חשובה לא פחות הנדרשת בימים אלו היא להביא לתיקון מערכתי על-מנת להפסיק את הפרות זכויות האדם החמורות הטמונות בשימוש השגרתי במעצרים מנהליים בשטחים הכבושים.

מעצר מינהלי, המאפשר שלילת חירותו של אדם למשך חודשים ללא משפט, מהווה פגיעה חמורה ביותר בזכויות אדם בסיסיות – ובראשן הזכויות לחירות ולכבוד. אמנם עצורים מינהליים מובאים בפני שופט ומתקיים הליך של ביקורת שיפוטית על מעצרו, אולם מכיוון שהרוב המכריע של החומר, עליו מתבסס צו המעצר, הוא סודי – ומוסתר הן מהחשוד והן מעורך דינו – בפועל לא

ניתנת לעצור הזדמנות אמיתית להתגונן או להפריך את החשדות נגדו. בנסיבות אלה אין בהליך הביקורת השיפוטית כדי להוות ערובה ממשית להבטחת חוקיות המעצר, וגם השופט ההגון ביותר אינו יכול לעשות צדק. הליך הביקורת השיפוטית בהקשר זה נעדר ערובות מינימאליות להבטחת הליך משפטי תקין, עד כי מוטל ספק אם ניתן לראות בו "הליך שיפוטי" של ממש.

בנוסף, בשל העובדה שמעצר מינהלי אינו קצוב בזמן (שכן הוא ניתן להארכה ללא הגבלה), העצור נתון במצב בלתי נסבל של חוסר ודאות מתמשך באשר לעתידו ולמשך כליאתו. חוסר ודאות זה מהווה מקור למתח נפשי כבד ומהווה השפלה נוספת של האדם, הנטול כל יכולת להגן על עצמו.

בכל רגע נתון בשנים האחרונות מוחזקים מאות פלסטינים במעצר מינהלי. על פי נתוני ארגון בצלם, נכון ליום 31.1.12 הוחזקו לא פחות מ-309 פלסטינים במעצר מינהלי - נתון הנמצא במגמת עליה מדאיגה בתקופה האחרונה.

השימוש הנרחב והשגרתי שהמדינה עושה בכלי זה בשטחים הכבושים – תוך שליטת כל אפשרות להליך הוגן - מנוגד לכללי המשפט הבינלאומי, שישראל מחויבת להם. הוא אף מנוגד לערך בסיסי לו מחויבת כל דמוקרטיה באשר היא – זכותו של כל אדם למשפט צדק. אני מבקש ממך לפעול בהקדם על-מנת להפסיק את הפרקטיקה המבישה של שימוש בלתי מרוסן במעצרים מנהליים נגד האוכלוסייה הפלסטינית, שנמצאת תחת כיבוש צבאי ישראלי.

בכבוד רב,

חגי אלעד, מנכ"ל